

ÎNCHEIERE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând cererea lui Andrian Grigorițchi cu privire la strămutarea în altă instanță de apel egală în grad, a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale,

c o n s t a t ă:

La 14 martie 2016, Andrian Grigorițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (denumirea prescurtată SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale seria CZ nr.0929397 din 24 noiembrie 2015 și seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015 (f.d. 3-4).

Judecătoria Centru, mun. Chișinău, prin hotărârea din 06 iunie 2016 a admis integral acțiunea, a anulat factura fiscală seria CZ nr. 0929397 din 24 noiembrie 2015 și factura fiscală seria CZ nr. 0940531 din 31 decembrie 2015 emise de SA „Apă-Canal Chișinău” pe numele lui Andrian Grigorițchi.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 17 ianuarie 2017, a respins apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” și a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 iunie 2016 (f.d. 76, 77-84).

Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 12 iulie 2017, a admis recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2017 și a trimis cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători (f.d. 110-116).

La 24 octombrie 2017, Andrian Grigorițchi a depus prin intermediul direcției evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău cerere prin care solicită remiterea cauzei civile Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea posibilității și necesității strămutării cauzei în altă instanță egală în grad (f.d. 127).

În motivarea cererii invocă faptul că, este angajat al Curții de Apel Chișinău în funcția de asistent judiciar, circumstanță care ar putea pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea completului de judecată care examinează prezenta cauză civilă.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 26 octombrie 2017, a admis cererea reclamantului-intimat Andrian Grigorițchi, a ridicat de la examinare cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor și a remis-o Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea posibilității și necesității strămutării acesteia pentru examinare în altă instanță, egală în grad (f.d. 132-133).

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele expuse în cererea cu privire la strămutarea prezentei cauze și încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea lui Andrian Grigorițchi ca fiind neîntemeiată și pasibilă respingerii, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, strămutarea pricinii în cazurile prevăzute la alin.(2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs.

Articolul 43 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (2) lit. f) că, instanța strămută pricina la o altă instanță dacă există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele pricinii sau de calitatea participanților la proces;

Aderent, dispozițiile art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă prescriu că, judecătorul care judecă pricina urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea pricinii ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

Colegiul taxează că art. 2.5 din Principiile de la Bangalore statuează că judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

La caz, Colegiul atestă că în consolidarea cererii cu privire la strămutarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor, Andrian Grigorițchi invocă faptul că este angajat în funcția de asistent judiciar al Curții de Apel Chișinău, circumstanță care în opinia sa pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea completului de judecată ce judecată cauza.

La fel, aserțiuni similare se conțin și în memoriul încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, în care este menționat că „... Colegiul a constatat că reclamantul/intimat este angajat al Curții de Apel Chișinău, în funcția de asistent judiciar...” (f.d. 132 verso).

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție opinează că, în speță, sunt aplicabile dispozițiile art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă care statuează că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Însă, distinct circumstanțelor invocate de Andrian Grigorițchi, Colegiul constată că ultimul nu a evocat circumstanțe care ar diminua din atitudinea imparțială a tuturor magistraților Curții de Apel Chișinău și ar profila atitudinea părtinitoare a acestor și lipsa obiectivității la judecarea prezentei cauze civile.

La fel, nu au fost exemplificate împrejurări care ar trezi dubii rezonabile cu

privire la faptul că nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea participanților la proces, or, reclamantul-intimat Andrian Grigorițchi nu este judecător al acestei instanțe și nu face parte din aparatul administrativ al acesteia. Prin urmare, este incert cum ar putea fi pusă la îndoială obiectivitatea magistraților Curții de Apel Chișinău la judecarea cauzei civile intentate la acțiunea lui Andrian Grigorițchi, de faptul că ultimul deține funcția de asistent judiciar în cadrul acestei instanțe.

Corelând ipoteza relevată supra, se ajunge la concluzia că, temeiul invocat de către Andrian Grigorițchi cu privire la nepărtinirea și neobiectivitatea judecătorilor Curții de Apel Chișinău la judecarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale, este unul neconcludent, neprobat și care nu poate a fi încadrat în prevederile art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă.

La caz, pentru a se pronunța asupra temeiniciei cererii lui Andrian Grigorițchi cu privire la strămutarea cauzei civile la altă instanță de judecată egală în grad, este imperioasă analiza celor invocate în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

În hotărârea *Kyprianou împotriva Cypru* (73797/01, 15 decembrie 2005, § 121), Curtea a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Astfel, Curtea a reiterat, în primul rând, că într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale. În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

În cauza *Piersack împotriva Belgiei* (1 octombrie 1982, § 427) Înalta Curte face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea *Grievés împotriva Marii Britanii*, 16 decembrie 2003, 57067/00).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii aceluși complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea *Castillo Algar împotriva Spaniei* și *Morel împotriva Franței*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei* și *Wettstein împotriva Elveției*).

În cauza *Micallef împotriva Maltei*, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

În acest sens, se reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (*Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, pct. 58*).

În condițiile speței, Colegiul califică pretinsa atitudine părtinitoare ca fiind neîntemeiată și neprobată, deoarece nu au fost exemplificate împrejurările de ordin obiectiv sau subiectiv concludente ce ar furniza concluzii cu privire la prezenta prejudecății judecătorilor a cărei recuzare se solicită. Or, în spiritul CEDO orice bănuială de imparțialitate urmează să fie obiectiv justificată, deoarece suspiciunile declarative nu pot servi drept temei de strămutare a pricinii la o altă instanță de judecată egală în grad.

Cât privește demersul obiectiv, Înalta Curte a reiterat în jurisprudența sa constantă că, trebuie stabilit dacă, indiferent de comportamentul personal al unuia dintre membrii acestei instanțe, există fapte verificabile care pot pune la îndoială însăși imparțialitatea instanței. Prin urmare, trebuie să se decidă, în fiecare speță dacă natura și gradul de legătură în cauză sunt de așa natură încât să denote o lipsă de imparțialitate din partea instanței (*Micallef împotriva Maltei (MC), pct. 97 și 102*).

Mai mult ca atât, ținând cont de cerințele art. 46 din Codul de procedură civilă privind componența completelor de judecată, se impune concluzia că, în majoritatea cazurilor, acestea oricum nu cuprind toți judecătorii care activează într-o instanță.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea lui Andrian Grigorițchi cu privire la strămutarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale, în altă instanță de apel egală în grad, cu remiterea cauzei în Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului.

În conformitate cu art. 43 alin. (4), art. 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A respinge cererea lui Andrian Grigorițchi cu privire la strămutarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale, în altă instanță de apel egală în grad.

A remite cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Grigorițchi împotriva societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea facturilor fiscale, Curții de Apel Chișinău pentru judecarea apelului.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan